

Kommunfullmäktige

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2017

Vi har granskat kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet under år 2017, samt genom utsedda lekmannarevisorer även de aktiebolag som kommunen är engagerad i. Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsordning i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i revisorernas redogörelse och övriga till berättelsen fogade bilagor.

Kommunplanen innehåller mål för god ekonomisk hushållning, utifrån både ett verksamhetsmässigt och finansiellt perspektiv. Vi bedömer att det sammantagna resultatet i stort är förenligt med dessa mål, men vi noterar att vissa verksamheter inte bedrivits inom den av fullmäktige tilldelade budgeten. Det ekonomiska resultatet uppfyller dock det lagstadgade balanskravet.

Vi tillstyrker att:

- Kommunstyrelsen och övriga nämnder samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.
- Kommunens årsredovisning godkänns.

Tyresö 2018-04-11

Claes-Göran Enman

Bengt Verlestam Birgitta Nådell

Sven A Svennberg

Sven Bergström

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas redogörelse (bilaga 1)

De sakkunnigas rapporter i olika granskningar (bilaga 2-12)

Lekmannarevisorns granskningsrapporter (bilaga 13-15)

REVISORERNAS REDOGÖRELSE FÖR ÅR 2017

1 ALLMÄNT

Vi har under året genomfört vår granskning i enlighet med kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet samt fastställt revisionsreglemente. PwC har biträtt oss i årets granskningsarbete.

Förutom granskning av kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet har granskning även skett av kommunens helägda bolag via av kommunfullmäktige utsedda lekmannarevisorer.

Vidare har Södertörns överförmyndarnämnd granskats, som är en s k gemensam nämnd, där Haninge är värdkommun.

2 INRIKTNING OCH OMFATTNING

Målsättningen med revisionsarbetet är att främja ändamålsenlighet, effektivitet, rättvisande räkenskaper och god intern kontroll. Utifrån denna målsättning utarbetas revisionsplanen, som innehåller granskningar inom förvaltnings- och redovisningsrevision.

Revisionsarbetet domineras av förvaltningsrevisionella granskningar (fördjupade revisionsprojekt), d.v.s. verksamhetsinriktade granskningar inom olika väsentliga områden. Granskningsinsatserna syftar till att ge impulser till en effektivisering av verksamheten samt öka ändamålsenligheten.

Vidare görs granskningar inom redovisningsrevision i form av olika system och redovisningsrutiner, intern kontroll, delårsrapport och årsredovisning. Dessa insatser syftar till att främja rättvisande räkenskaper och god intern kontroll. Resurser avsätts även för granskning av styrelsen och nämndernas ansvarsutövande, sammanträden, planering och administration.

Som underlag för revisionsplaneringen har en övergripande väsentlighets- och riskanalys genomförts. Utifrån denna analys har vi prioriterat olika granskningsinsatser och sammanställt dessa i en revisionsplan för 2017, som diskuterats och stämts av med kommunfullmäktiges presidium.

Projektplaner för samtliga projekt i revisionsplanen har utarbetats, innehållande bl. a bakgrund, revisionsfråga, kontrollmål, revisionskriterier, metod, avgränsning och budget.

3 RESULTAT

3.1 Allmänt

Fastställd revisionsplan för 2017 har genomförts inom den ekonomiska ram som kommunfullmäktige fastställt.

De synpunkter som lämnats i anslutning till olika granskningar under året bedöms i allt väsentligt ha beaktats av nämnder och förvaltningar.

3.2 Ansvarsutövning

I kommunallagen stadgas bl. a att revisorerna årligen ska granska all verksamhet inom styrelsens och nämndernas verksamhetsområden. I och med detta har vi genomfört en granskning av styrelsens och nämndernas ansvarsutövning, d.v.s. hur de styr, följer upp och kontrollerar verksamheten. Inom ramen för denna granskning har vi hållit sammanträde med samtliga nämndpresidier och förvaltningsledningar, för att bl. a diskutera det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet för 2017.

De utvecklingsområden som identifierats vid granskningen har diskuterats vid slutrevisionen och de träffar med nämndpresidier och förvaltningsledningar som genomförts under mars 2017. Dessa områden, som gäller en eller flera av fack-nämnderna, är bl. a:

- Nämndmålen, graden av måluppfyllelse och stringensen i mätningen
- Analys av orsaker till redovisade budgetavvikelser och genomförda åtgärder för att undvika underskott
- Prognossäkerhet

Vi bedömer att verksamhetsberättelserna innehållsmässigt i huvudsak överensstämmer med kommunens generella anvisningar samt i allt väsentligt ger en rättvisande bild av utfallet för de olika verksamhetsområdena i förhållande till kommunfullmäktiges budget och uppdrag. En mall för nämndens och respektive verksamhetsområdes verksamhetsberättelse har utarbetats. Detta inneär att verksamhetsberättelserna i huvudsak är enhetliga, men med viss variation vad gäller disposition och sammanfattande beskrivningar i löpande text.

Av kommunallagen framgår att kommunfullmäktige beslutar om omfattningen av nämndernas redovisning och formerna för den. Vidare innehåller kommunplanen bl. a regler kring uppföljning av mål, ekonomi och kvalitetsgarantier.

Tolv (12) av totalt nitton (19) verksamhetsområden höll den av kommunfullmäktige tilldelade budgeten, medan sju (7) verksamhetsområden lämnade betydande underskott på sammanlagt 64 mnkr som kompenserades av ett överskott på 31 mnkr i andra verksamheter.

Årets negativa avvikelse tydliggör än en gång att det fortfarande är angeläget att komma till rätta med den obalans som finns i nämndernas verksamhet särskilt med hänsyn till den höga investeringsnivå som fastställts i kommunplanen.

Sammantaget innebär ovanstående att den kommunövergripande ekonomistyrningen ytterligare behöver utvecklas via en ändamålsenlig resursfördelning, effektiviseringar i verksamheterna samt säkerställandet av budgetförutsättningar och en god budgetföljsamhet.

3.3 Årsredovisning och delårsrapport

Årsredovisningen (bilaga 2)

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor och genomförd granskning lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Inga underskott från tidigare år finns att reglera.

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen i allt väsentligt innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Kommunfullmäktige har fastställt mål för 2017 ur ett såväl finansiellt som verksamhetsmässigt perspektiv.

Vi bedömer att årets resultat delvis är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Av de tre finansiella målen uppfylls två innevarande år och ett uppfylls inte. Målet som inte uppfylls är att varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser. Ett av de uppfyllda målen är att investeringar i den skattefinansierade verksamheten finansierats via kassaflöde från den löpande verksamheten. Investeringarna med egna medel och kommunens samlade resultat antas dock inte uppnås hela mandatperioden. Det andra av målen som uppfylldes är angående kommunens samlade resultat som ska uppgå till minst två procent av skatteintäkterna och statsbidrag under mandatperioden.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall i huvudsak är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2017 är delvis uppfyllda utifrån den uppföljning som görs av fastställda indikatorer. Vi noterar dock att sjukfrånvaron är fortsatt hög jämfört med 2016.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är i

allt väsentligt upprättade enligt god redovisningssed. Inga väsentliga avvikelser mot god redovisningssed har påträffats som påverkar rättvisande räkenskaper.

Revisionsrapport över granskning av årsredovisning inkl ansvarsutövande har överlämnats för kännedom till kommunstyrelsen.

Delårsrapporten (bilaga 3)

En översiktlig granskning har skett av delårsrapporten per sista augusti. Efter genomförd granskning bedömer vi att delårsrapporten är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Revisionsrapporten över granskning av delårsrapport har överlämnats för kännedom till kommunstyrelsen. Ett yttrande kring delårsrapporten har vidare överlämnats till kommunfullmäktige, gällande regler kring revisorernas bedömning av god ekonomisk hushållning.

3.4 Riskhantering och intern kontroll

I samband med granskningen av ansvarsutövande har vi närmare följt upp statusen på riskhantering och intern kontroll, utifrån regelverk, fastställda planer och dess återrapportering.

Kommunstyrelsen beslutade 2013-08-27 att fastställa nya och mer ändamålsenliga riktlinjer för riskhantering och intern kontroll, enligt momenten riskinventering, riskanalys, riskhantering, kontrollplan, genomförande av kontrollaktiviteter och återrapportering av genomförda åtgärder. I samband med detta har kommunfullmäktige 2013-09-12 beslutat att komplettera det gemensamma nämndreglementet med ansvar för riskhantering och intern kontroll. Riktlinjerna för riskhantering och intern kontroll har vidare uppdaterats under året och delgavs kommunstyrelsen 2015-04-21.

Respektive nämnds riskhanterings- och kontrollplan ska från och med 2014 ingå i nämndplanen och återredovisas i samband med verksamhetsberättelsen, enligt det fastställda regelverket. Vi kan konstatera att samtliga nämnder inkl. kommunstyrelsen har utarbetat en riskhanterings- och kontrollplan för 2017 samt även fått en återrapportering av genomförd plan i verksamhetsberättelsen.

3.5 System och rutiner

Generella IT kontroller i ekonomi- och lönesystemen (bilaga 4)

Efter genomförd granskning bedöms det finnas grundläggande processer och rutiner gällande förvaltningen av kritiska applikationer i ekonomi- och lönesystemen. Granskningens syfte var att bedöma förvaltning och intern kontroll för applikationerna Economa (bokföringsystem) och Heroma (lönesystem). Det finns rutiner på plats gällande behörigheter och åtkomst till data. Vidare noterades att loggning av kritisk data genomförs, dock saknas formaliserad kontroll och eller aktiv uppföljning av loggar vid förändringar.

I granskningen konstaterades att ett antal av de rutiner och processer som finns på plats gällande förvaltning av dessa system är informella där dokumentation

saknas eller inte är uppdaterade. Total noterades sex detaljerade observationer vilka i huvudsak berör roller, ansvar, formalisering och dokumentation. I syfte att förbättra och förstärka den interna kontrollen rekommenderar vi kommunstyrelsen att fokusera på följande områden:

- Dokumentation av väsentliga processer och rutiner för applikationer,
- Rutiner och processer för periodisk uppföljning av användares behörigheter i applikationerna,
- Rutiner och processer för loggning och uppföljning av användare i kritiska system,
- Definiera rutiner för återläsningstest av backup för kritiska system.

Revisionsrapporten har överlämnats för besvarande till kommunstyrelsen i juni 2017 och svar har inkommit.

Hantering och rutiner avseende riktade statsbidrag (bilaga 5)

Efter genomförd granskning är den sammanfattande bedömningen att barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden i huvudsak har ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll.

Bedömningen baseras på att det finns dokumenterade och ändamålsenliga rutiner för hantering av ansökan och rekvirering av riktade statsbidrag, samt att ansvaret är tydliggjort inom respektive verksamhet/förvaltning. Kartläggning och verifiering visar att berörda nämnder har sökt 18 av 24 under perioden tillgängliga bidrag, 16 av dessa avsåg förskola och grundskola och 2 avsåg äldreomsorg. Kommunens redovisning av bidragen sker i huvudsak i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings regler och anvisningar (RKR).

I samband med granskningen har noterats att granskade nämnder inte fattar formella beslut i nämnden om att ansöka eller inte ansöka om ett visst statsbidrag.

Socialförvaltningen gör ansökan efter att ett delegationsbeslut fattats, medan barn- och utbildningsförvaltningen hanterar ansökan som ett verkställighetsbeslut. Av barn- och utbildningsnämndens delegationsordning framgår däremot inte vem som får fatta denna typ av beslut. Beslutanderätten i socialnämndens delegationsordning är inte helt tydligt formulerad. Alla riktade statsbidrag inte tas med i verksamheternas detaljbudgetar och att det saknas kommunövergripande rutiner för hur riktade statsbidrag ska hanteras i budget.

I syfte att stärka den interna kontrollen lämnas följande rekommendationer:

- Årligen, i samverkan med kommunens centrala ekonomiavdelning, kartlägga vilka riktade statsbidrag som finns att söka. Bidrag som planeras att sökas alternativt inte sökas, redovisas för berörd nämnd.
- Komplettera delegationsordningen så att det blir tydligt vilka tjänstemän som har rätt att fatta beslut om att söka riktade statsbidrag.
- Ansökningar om riktade statsbidrag som påverkar verksamhetens omfattning och finansiering under en längre period bör behandlas av nämnd.
- Riktade statsbidrag tas upp i verksamheternas detaljbudgetar.
- Åtterrapporera till nämnderna och kommunstyrelsen de sökta och erhållna statsbidragen.

Revisionsrapporten har överlämnats för besvarande till kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden i september 2017 och svar har inkommit.

Leasing (bilaga 6)

Efter genomförd granskning gör vi den sammanfattande bedömningen att kommunstyrelsens rutiner inte är ändamålsenliga och att den interna kontrollen inte är tillräcklig avseende hantering av hyres-/leasingavtal.

Bedömningen baseras i korthet på att det saknas rutiner för hantering av leasing där bland annat roller och ansvar framgår, det saknas styrdokument och regler för hur leasingavtal ska klassificeras och redovisas samt hur dessa ska upplysas om i årsredovisning. Granskningen inte heller fått del av någon samlad förteckning över kommunens samtliga hyres-/leasingavtal.

Kommunens hyresavtal klassificeras som operationell leasing. Granskningen har dock, inom ramen för denna granskning, inte kunnat bedöma om simhallsavtalet är att se som ett operationellt avtal och inte som en anläggningstillgång. För att säkerställa att kommunens hantering är korrekt måste detta utredas av kommunen i god tid innan årsbokslutet.

Utifrån granskningens resultat lämnas följande rekommendationer:

- Säkerställa att det finns regler samt rutiner för hantering av leasing där bland annat roller och ansvar tydliggörs.
- Ta fram en samlad förteckning över kommunens samtliga hyres- och leasingavtal.
- Säkerställa att samtliga leasingavtal är rätt klassificerade, samt att upplysning redovisas i not, i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 13.2 (Redovisning av hyres-/leasingavtal).

Revisorerna översänder rapporten och utgår från att relevanta åtgärder vidtas med anledning av resultatet och lämnade rekommendationer. I samband med granskning av årsbokslutet har svar erhållits.

Revisionsrapporten har överlämnats till kommunstyrelsen i oktober 2017 för åtgärd. Svar begärdes inte utan uppföljning sker i samband med granskningen av årsredovisningen 2017. Svar har inkommit. Vår bedömning är med utgångspunkt i svaret att kommunen hanterat frågan och relevanta åtgärder vidtagits och/eller planeras.

Hantering och redovisning av pensioner (bilaga 7)

Efter genomförd granskning gör vi den sammanfattande bedömningen att kommunstyrelsen har ändamålsenliga och tillförlitliga rutiner som säkerställer en korrekt pensionsredovisning. Det finns kontrollmoment som gör att vi bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Bedömningen grundas på att det sker kontroller i kommun och finns dokumenterade rutiner. Underlag finns även arkiverade hos kommunen som möjliggör en uppföljning och kontroll.

Vidare bedöms redovisningen i huvudsak överensstämma med god redovisnings- sed, men vissa mindre avvikelser har noterats.

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendationer:

- Att kommunstyrelsen beaktar hanteringen av pensionerna i den riskanalys som ligger till grund för internkontrollplanen.
- Att kommunstyrelsen tillser att kompletteringar av redovisningen görs så att kraven i rekommendationerna (2.2, 7.1 och 17.2) från Rådet för kommunalredovisning (RKR) efterlevs.

Revisionsrapporten har överlämnats för besvarande till kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden i december 2017 och svar har inkommit.

3.6 Fördjupande revisionsprojekt

Granskning av kommunens LSS-verksamhet (bilaga 8)

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att socialnämnden delvis har säkerställt att LSS-verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och på ett ekonomiskt tillfredställande sätt.

Bedömningen grundar sig på följande iakttagelser:

- Det finns en i huvudsak tydlig struktur för styrning, via nämndplan ned till verksamhets- och myndighetsplan. Mål formuleras utifrån kommunens övergripande strategiska målområden. Principer för resursfördelning är däremot inte fullt ut tydliggjorda.

- Av de behovsanalyser som tagits fram konstateras att LSS-verksamheten kommer att öka vilket innebär att strategiska beslut kring framtida boendepanering bör fattas.
- Styrprocessen uppfattas som tydlig och uppföljningar görs enligt beslutad process. Uppföljning och åiterrapportering görs men alla delar är inte enkla att följa samt att analysen bedöms kunna fördjupas.
- Uppdatering av riktlinjerna pågår för att stärka myndighetsutövningen inom LSS, som innefattar nya tillämpningsanvisningar, rutiner, fler handläggare och tillsättande av enhetschefstjänst. Det är än för tidigt att fullt ut se effekter av arbetet, men att arbetet pågår ses som positivt.
- Stickprov av akter visar på en i huvudsak god ordning, men formalia och uppföljning är utvecklingsområde.
- Målet om ökat helhetsgrepp på förvaltningen ses som positivt. Ansvarsfördelningen mellan verksamheten i kommunal regi och myndigheten bedöms till övervägande del vara tydlig, men gränsdragningen behöver tydliggöras inom ett antal områden.
- Den ekonomiska uppföljningen har utvecklats och rapporteras månatligen. Utvecklingsbehov finns i att säkra att chefer/ledning kan skaffa sig tydliga bilder av verksamheternas kostnadseffektivitet och kvalitet. KPB (Kostnad per brukare, verktyg för analys av kostnader) används för kostnadsjämförelser som också bör leda till fördjupad analys och åtgärder.

Utifrån granskningarnas resultat rekommenderas socialnämnden att:

- Principerna för resursfördelning tydliggörs, från fullmäktige-/kommunstyrelsenivå till nämnd- och verksamhetsnivå.
- Pågående arbetet med att förstärka myndigheten fortskrider för att korta ned utredningstiderna och minska andelen beslut som inte följs upp/omprövas i tid.
- Det strategiska arbetet med att behålla och rekrytera personal, i syftar att säkerställa en ökad kontinuitet på nyckelbefattningar och andra utsatta personalkategorier inom förvaltningen, fortsätter.
- Ansvarsfördelningen mellan myndighetsavdelningen och verksamheten i kommunal regi tydliggörs genom att överenskommelser och att genomförandeplaner skapas och följs upp.
- Effektiv uppföljning av ekonomi och verksamhet i system utan omfattande manuell handpåläggning möjliggörs samt att påbörjade initiativ kring en fördjupad analys av verksamheten fortskrider i syfte att utveckla verksamheten.

Revisionsrapporten har överlämnats för besvarande till socialnämnden i november 2017 och svar har inkommit.

Granskning av kommunens styrning och planering av underhåll (bilagorna 9-11)

Efter genomförda granskningar är vår sammanfattande bedömning att kommunstyrelsen i vissa avseenden har säkerställt ändamålsenligt underhåll av kommunens tillgångar men det finns brister vad gäller tillämpningen av rutiner och redovisningsregler. Det finns regler för komponentavskrivning som överensstämmer med god redovisningssed och det finns redovisningsprinciper som anger gränsdragning mellan kostnad och investering. Däremot finns diskrepans mellan de framtagna reglerna och den praktiska tillämpningen inom verksamhetsområdena.

Det saknas däremot direkta regler eller riktlinjer avseende definition av underhåll, inga beloppsgränser som är styrande. Det saknas ett enhetligt synsätt i kommunen vad gäller underhåll och dess redovisning.

Vidare noteras att det finns en sårbarhet utifrån att hanteringen i vissa avseenden är personbunden. Det noteras också att allt material som efterfrågats inte tillhandahållits, vilket uppges bero på sjukfrånvaro eller personalförändringar.

Ett urval av de iakttagelser som legat till grund för bedömningen redovisas nedan:

Iakttagelser och bedömningar redovisas i sin helhet i respektive revisionsrapport.

Fastighetsunderhåll

- Ansvaret för fastighetsunderhåll är tydliggjort inom tekniska kontoret. Det saknas dock styrande dokument för underhåll utöver statusbesiktningar.
- Det finns en underhållsplan för kommunens fastigheter som sträcker sig fram till år 2030. Arbetet med underhållsplanering framgår av verksamhetens års hjul. Avstämning av planerat underhåll sker månatligen.
- Budgetuppföljning och avstämning av faktiska åtgärder mot ekonomiskt utfall görs månatligen. Detsamma gäller för planerat underhåll sker månatligen.
- Budget och uppföljning av felavhjälpande åtgärder 2015 och 2016 samt verksamhetsberättelse för 2016, har inte kunnat tillhandahållas. Budget för planerat underhåll uppges saknas/inte gå att ta fram för 2013 och 2014, vilket bedöms vara anmärkningsvärt utifrån att det enligt uppgift år 2011 tillskapades en öronmärkt budget för underhållsåtgärder.

Gatu- och vägunderhåll

- Ansvaret för gatu- och vägunderhåll är tydliggjort inom tekniska kontoret.
- Det finns en årlig plan för beläggning av gator och vägar.

Revisionen

- De intervjuade beskriver att styrdokument inom granskningsområdet saknas utöver kommunens kvalitetsgarantier för väghållning. Dock finns det på kommunens hemsida en teknisk handbok samt riktlinjer för dagvatten som tangerar gatu- och vägunderhåll.
- Beläggningsarbete klassas i sin helhet som drift, d.v.s. åtgärderna kostnadsförs direkt i redovisningen. Alla åtgärder som avser ambitionshöjning och/eller förändring klassas som investering.
- Månadsuppföljning för att följa upp akuta och löpande underhållsåtgärder. Underlag som styrker månadsuppföljning har inte tillhandahållits.
- Alla åtgärder konteras på egna aktiviteter/verksamheter enligt uppgift, vilket möjliggör att det går att följa hur olika åtgärder framskrider.

VA-underhåll

- Kommunens kartor, ledningssträckor etc. finns samlat i VA-banken, som är kommunens verksamhetssystem för VA.
- Underhållsplan för VA finns fram till 2027 som uppdateras kontinuerligt. Den löpande underhålls- och ledningsförnyelseplaneringen revideras årligen. Beskrivna underhållsplaner har ej erhållits.
- Enligt de intervjuade saknas styrdokument inom granskningsområdet. Dock finns det på kommunens hemsida en teknisk handbok samt riktlinjer för dagvatten som tangerar granskningsområdet. Styrdokumentet har inte omnämnts av intervjuade tjänstemän, vilket indikerar att kunskap och kännedom om dessa saknas. Detta rör bland annat avseende vilka moment som bör göras.
- Anslutningsavgifter som avser tillkommande anslutningar i redan befintliga områden, där anläggningsinvesteringen gjorts för länge sedan, går inte att matcha mot anläggning i anläggningsregistret. För dessa anslutningsavgifter tillämpas avskrivningstid om 33 år, d.v.s. inte komponentindelning.
- För nya anläggningar används samma objektskod både för anläggningen (kommunens utgifter) och för faktureringen av VA-avgifterna. I de fallen finns en koppling till anläggningsreskontran.
- Vår verifiering visar att det finns vissa brister avseende matchning och aktiveringstidpunkt.
- Underlag för uppföljning av faktiska underhållskostnader har efterfrågats, men enbart en samlad bild av löpande kostnader för ordinarie drift och underhåll av befintliga anläggningar har erhållits.

Revisionen

Utifrån granskningarnas resultat rekommenderas kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att det inom kommunen finns en gemensam definition av underhåll samt hur redovisning av underhåll ska ske. Vidare behöver kommunstyrelsen säkerställa efterlevnaden av rutiner och redovisningsregler.
- Uppdatera styrdokumentet avseende anläggnings- och investeringsredovisning så att det överensstämmer med de redovisningsprinciper som anges i delårsrapport och årsredovisning.
- Säkerställa kännedom och kunskap om övriga framtagna styrdokument med bäring på granskningsområdet.

Revisionsrapporten har överlämnats för besvarande till kommunstyrelsen i december 2017 och svar har inkommit.

Övergripande genomlysning av kommuns hantering av investeringsprojekt (bilaga 12)

Tyresö kommun är en befolkningsmässigt starkt växande kommun. Det innebär behov av bostäder, lokaler, kommunal service och investeringar ökar. Planen "Tyresö 2035" är ambitiös med hög tillväxttakt och ambitionen att bli 60 000 Tyresöbor till 2035.

Kommunen står inför omfattande investeringar. Under perioden fram till 2020 planeras för en kraftigt ökad investeringstakt. För perioden planeras för investeringar på drygt 2 mdkr, med ökande låneskuld som följd.

Det är därför av stor betydelse att styrning, uppföljning och framför allt planering av investeringar fungerar väl. Mot denna bakgrund har en analys på en övergripande nivå genomförts, i form av en första analys av hur kommunen hanterar sina investeringsprojekt.

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendationer:

- Implementera den befintliga projektmodellen inom hela kommunen. Anpassa modellen till olika nivåer på projekt, baserat på till exempel projektbudget (där större/viktigare projekt använder en större del av projektmodellen än mindre projekt).
- Utbilda både projektledare, projektdeltagare och inte minst beställare och styrgrupper om projektmodellen.
- Tydliggör investeringsprocessen och säkerställ att den följs och koppla ihop investeringsprocessen och projektmodellen.
- Ta fram och besluta om en process för prioritering av projekt.
- Identifiera samtliga projekt (över en viss gräns) och sammanställ en total lista över projektportföljen.

Revisionen

- Tillse att hela projektportföljen, och framför allt större och mer kritiska projekt, inom kommunen följs upp löpande och på ett mer formaliserat sätt.
- Säkerställ att t.ex. ekonomifunktionen har kapacitet och förmåga att skapa förutsättningar för en relevant uppföljning av såväl enskilda projekt som av hela projektportföljen.

Revisionsrapporten har i mars 2018 överlämnats för kännedom till kommunstyrelsen i syfte att underlaget ska kunna bidra i kommunens pågående och framtida arbetet med projektstyrning, uppföljning m.m. Vi avser även framgent att följa kommunens arbete avseende detta.

4 ÖVRIG INFORMATION

I samband med slutrevisionen har årsredovisningen och andra aktuella frågor diskuterats med kommunledningen.

I egenskap av förtroendevalda revisorer har vi fortlöpande under året haft kontakt med företrädare för styrelse och nämnder i kommunen. Detta för att både ge och erhålla väsentlig information. Vår lagreglerade initiativrätt i kommunfullmäktige har däremot inte används i något granskningsärende under året.

Vi har även träffat nämnd- och förvaltningsrepresentanter för att diskutera aktuella frågor. Detta har skett inom ramen för granskning av ansvarsutövande. Regelbundna träffar med såväl kommunstyrelsens presidium som kommunfullmäktiges presidium har även hållits.

5 SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Enligt kommunallagen ska vi årligen granska all verksamhet inom styrelsens och nämndernas verksamhetsområden. Av förarbetena framgår att omfattningen på insatsen styrs utifrån väsentlighets- och riskperspektiv samt tillgängliga ekonomiska resurser. Om de ekonomiska resurserna bedöms vara otillräckliga för att genomföra uppdraget, i enlighet med god revisionssed, är det vårt ansvar att uppmärksamma kommunfullmäktige på detta förhållande.

Vi bedömer att genomförda granskningsinsatser under året ger ett tillfredställande underlag för vårt ställningstagande i revisionsberättelsen.